Lietas Nr. C29624409
Lietas arhīva Nr. CA-0923-15/6

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2015.gada 29.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja Dz.Zvaigznekalna- Žagare,
tiesneši G.Ungurs, L.Grauda,
ar sekretāri I.Pelēkzirni,

piedaloties Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" pārstāvei /pers. E/, /pers. F/ un viņas pārstāvei zvērinātai advokātei Inārai Endziņai,

atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja civillietu Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" prasībā pret /pers. F/ par zaudējumu piedziņu, sakarā ar /pers. F/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 20.aprīļa spriedumu, un

konstatēja:

2009.gada 10.augustā Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā cēla prasību pret /pers. F/ par zaudējumu piedziņu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1., 1587., 1775., 1779.pantu, Darba likuma 86.panta pirmo daļu, lūdza piedzīt no atbildētājas zaudējumus Ls 5 088 apmērā un tiesas izdevumus. 2010.gada 29.martā prasītāja rakstveidā grozīja prasību, samazinot prasības summu līdz Ls 4 869.

Prasības pieteikumā norādīts, ka, pamatojoties uz 2004.gada 23.marta darba līgumu Nr.2 , /pers. F/ strādāja Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" par līnijas dispečeri. Ar 2007.gada 21.augusta vienošanos „Par grozījumiem darba līgumā Nr.2" darba līgums izteikts jaunā redakcijā un /pers. F/ veica Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" galastacijas dispečera pienākumus.

Ar amata apraksta 5.5.punktu galastacijas dispečera pienākums noteikts pārdot vienreizējās braukšanas biļetes, pareizi noformētas braukšanas kartes, nodrošināt dokumentācijas un uzticēto materiālo vērtību saglabāšanu un saudzīgi apieties ar sabiedrības mantu (5.29.punkts); 8.15.apakšpunktā noteikts, ka galastacijas dispečers ir materiāli atbildīgs par zaudējumu segšanu, kas sabiedrībai nodarīti galastacijas dispečera darba nepienācīga izpildījuma dēļ. Galastacijas dispečers ir materiāli atbildīgs par iekasēto naudu un viņam izsniegtajām biļetēm un braukšanas kartēm to nominālā vērtībā. Biļešu vai braukšanas karšu nozaudēšanas gadījumā ir jāatmaksā to vērtība pēc nomināla.

Prasītāja norāda, ka 2006.gada 18.maija Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" rīkojums RIK-PD/2006/174 „Par mēnešu un 5 dienu braukšanas biļešu uzskaiti" nosaka 5 dienu braukšanas biļešu tirdzniecības kārtību, t.sk., rīkojuma 3.2.apakšpunkts noteic, ka atskaites par 5 dienu braukšanas biļešu realizāciju biļešu pārdevējiem jāiesniedz inkasentiem katru dienu.

Biļetes tirdzniecībai izsniedz Biļešu daļas biļešu noliktava, noformējot iekšējo pārvietošanas pavadzīmi.

Saskaņā ar biļešu pārvietošanas pavadzīmēm atbildētājai 2008.gadā izsniegtas biļetes par Ls 16 843,60 *(1.sēj., l.l.101- Ls 16 624,60).* Par 2008.gadā saņemtajām biļetēm atbildētāja norēķinājās, iemaksājot Ls 11 539,40, ko apliecina Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" Biļešu daļas 2009.gada 27.jūlija izziņa Nr.3. Līdz ar to par 2008.gada 5 dienu braukšanas kartēm atbildētāja ar prasītāju nav norēķinājusies Ls 5 088 *(prasības precizējumos Ls 4 869),* ko apliecina Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" Biļešu daļas 2009.gada 27.jūlija izziņa Nr.4.

2009.gada 8.maijā atbildētājai nosūtīta vēstule, kurā viņa aicināta norēķināties par izsniegtajām braukšanas biļetēm, taču atbildētāja uz to nav reaģējusi.

Prasītāja uzskata, ka ar minētajām darbībām atbildētāja tai nodarīja zaudējumus, kas nav nejauši, jo atbildētāja apzinājusies, ka ir materiāli atbildīga par viņai uzticēto biļešu tirdzniecību un iekasētās naudas nodošanu. Atbildētāja iepazinusies ar amata aprakstu, to apliecinot ar parakstu, tādejādi uzņemoties saistību viņai uzticēto biļešu vai braukšanas karšu nozaudēšanas gadījumā atmaksāt to vērtību pēc nomināla.

Atbildētājas prettiesiska rīcība izpaudusies kā darba pienākumu nepienācīga pildīšana, nenorēķinoties par tirdzniecībai saņemtajām 2008.gada vienreizējām braukšanas biļetēm, pieļaujot darba līguma 1.11., 2.1., 2.4.9., 2.4.10.punktu un vienošanās 3.1., 3.7., 5.1.punktu pārkāpumu, pieļaujot galastacijas dispečera amata apraksta 5.29., 8.15.punktā un rīkojuma RIK- PD/2006/174 „Par mēnešu un 5 dienu braukšanas biļešu uzskaiti" 3.2.punktā noteikto pienākumu neizpildi.

2009.gada 21.septembrī tiesā saņemti /pers. F/ rakstveida paskaidrojumi, kuros atbildētāja prasību neatzīst.

Uzskata, ka atbildētājai nav saistošs galastacijas dispečera amata apraksts, jo viņa ar šiem darba pienākumiem nav iepazīstināta.

Atzīst, ka 2008.gadā Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" Biļešu daļas biļešu noliktava viņai pret parakstu izsniedza biļetes un braukšanas kartes. Tā kā atbildētāja visas 2008.gadā izsniegtās braukšanas kartes nav pārdevusi, 2009.gada janvāra pirmajās dienās (no 2. līdz 5.janvārim) viņa aizbraukusi uz Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" galapunktu, kas atrodas /adrese/, un nodevusi dispečerei /pers. G/ paku ar 2008.gada 5 dienu braukšanas kartēm, ko lūgusi nodot inkasācijai. 2009.gada 6.janvārī paku ar 2008.gada 5 dienu braukšanas kartēm viņa saņēmusi atpakaļ no darba kolēģiem. 7.janvārī no rīta atbildētājai piezvanījusi Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" biļešu noliktavas pārzine grāmatvede /pers. H/ un pateikusi, lai viņa steidzīgi atved nepārdotās 2008.gada 5 dienu braukšanas kartes nodošanai inkasācijai. 2009.gada 7.janvārī ap plkst.15:15, braucot ar personīgo automašīnu uz darbu, lai nodotu nepārdotās 2008.gada 5 dienu braukšanas kartes, pa ceļam piebraukusi pie veikala MAXIMA, kas atrodas /adrese/, novietojusi automašīnu stāvvietā un iegājusi veikalā. Izejot no veikala, atbildētāja konstatējusi, ka mašīnai izsists labās puses aizmugurējo durvju vējstikls un nozagta soma, kurā atradušās personīgās mantas, Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" darba apliecība un nepārdotās 2008.gada 5 dienu braukšanas kartes. Konstatējot mašīnas bojājumus un zādzības faktu, atbildētāja izsaukusi policiju. Par notikušo ierosināts kriminālprocess, par kuru prasītāja ir informēta.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 20.aprīļa spriedumu prasība apmierināta, no /pers. F/Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" labā piedzīti zaudējumi Ls 4 869 apmērā un tiesas izdevumi Ls 250,03 apmērā.

Pirmās instances tiesa nodibinājusi, ka /pers. F/ Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" strādā kopš 1996.gada 1.aprīļa, bet 2004.gada 23.martā starp pusēm noslēgts Darba līgums Nr.2, ar kuru atbildētāja sāka pildīt līnijas dispečeres darba pienākumus. 2007.gada 21.augustā darba līgums grozīts, mainot atbildētājas ieņemamo amatu no līnijas dispečeres uz galastacijas dispečeri. Pušu darba tiesiskās attiecības turpinās, bet 2009.gada 8.decembrī Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā cēla prasību par pušu starpā pastāvošā darba līguma izbeigšanu; ierosināta civillieta Nr.C29744909;C-1258/11, kas uz lietas izskatīšanas dienu nav iztiesāta.

Vērtējot strīdu par to, vai atbildētāja bija informēta par veicamo darba pienākumu apjomu, pirmās instances tiesa atsaukusies uz 2010.gada 1.jūnija Tieslietu ministrijas valsts Tiesu ekspertīžu biroja eksperta atzinumu Nr.10-559, kurā secināts, ka parakstu uz dokumenta „Apliecinājums par iepazīšanos ar iekšējo normatīvo aktu" *(1.sēj, l.l.126)* saraksta 52.rindā zem atzīmes „ar iekšējo normatīvo aktu iepazinos (darbinieka paraksts)", iespējams, nav izpildījusi /pers. F/, bet viņas paraksts, iespējams, ir atdarināts. Atzinumā norādīts, ka izlemt jautājumu kategoriskā formā nav iespējams.

Tā kā pušu Darba līgums 2007.gada 21.augustā rakstveidā grozīts un grozījumos atbildētāja ar savu parakstu apliecinājusi, ka ar darba kārtības noteikumiem, amata aprakstu, darba instrukciju un darba koplīgumu iepazinusies 2007.gada 20.augustā un tos sapratusi, pirmās instances tiesa secinājusi, ka dokuments „Apliecinājums par iepazīšanos ar iekšējo normatīvo aktu" nav vienīgais, kas /pers. F/ iepazīstināja ar veicamo darba pienākumu apjomu. Līdz ar to tiesa atzinusi, ka atbildētāja ar savu amata aprakstu un citiem iekšējiem normatīvajiem aktiem, kas noteic viņas izpildāmo pienākumu apmēru, iepazīstināta pienācīgā kārtā un atbilstoši 2007.gada 21.augustā slēgtās Vienošanās noteikumiem.

Atzīstot, ka atbildētājas iebildumi par darba pienākumu nezināšanu nav apstiprinājušies, spriedumā konstatēts, ka atbildētāja, zinot savu darba pienākumu apjomu, bez attaisnojoša iemesla tos nav pildījusi un tādejādi pieļāvusi prettiesisku rīcību, kas radīja zaudējumus prasītājai.

Spriedums pamatots ar Civillikuma 1587.pantu *(Tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesības atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai pusei zaudējumus)*; 1779. pantu *(Katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis);* 1775.pantu *(Katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina).*

Tā kā zaudējumi nodarīti darba tiesisko attiecību ietvaros, lietā piemērots Darba likums, saskaņā ar kura 86.panta pirmo daļu, *ja darbinieks bez attaisnojoša iemesla neveic darbu vai arī veic to nepienācīgi vai citādas prettiesiskas, vainojamas rīcības dēļ ir nodarījis zaudējumus darba devējam, darbiniekam ir pienākums atlīdzināt darba devējam radušos zaudējumus*, bet otrā daļa noteic, ka *darbinieks atbild vienīgi par darba devēja tagadējās mantas samazinājumu, bet neatbild par sagaidāmās peļņas atrāvumu.*

Par nepierādītu atzīta atbildētājas norāde, ka prasītāja summu par nenodotajām braukšanas biļetēm aprēķinājusi pēc to nominālvērtības, kas ietver biļetes vērtību un paredzamo peļņu, jo no prasītājas pārstāvju paskaidrojumiem izriet, ka Rīgas domes un Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" savstarpēji slēgtā deleģējuma līguma ietvaros prasītāja veic pasažieru pārvadājumus Rīgas pilsētā, negūstot peļņu. Atzīstot, ka peļņa ietilptu zaudējumu summā, vienlaikus pirmās instances tiesa zaudējumu apmēra aprēķinu atzinusi par pamatotu, jo tas ietver prasītājas tagadējās mantas samazinājumu.

Uzskatot, ka darba līguma 2007.gada 21.augustā slēgtie grozījumi neatceļ pušu starpā pastāvējušās darba tiesiskās attiecības, bet tikai tās groza, pirmās instances tiesa kā nepamatotu vērtējusi atbildētājas norādi, ka viņa nav veikusi Darba līguma 1.11., 2.1., 2.4.9. 2.4.10.apakšpunktu pārkāpumus, jo tie ir spēkā neesoši.

Par nepierādītu atzīts atbildētājas apgalvojums, ka viņai nebija nodrošināti apstākļi materiālo vērtību saglabāšanai.

Vienlaikus pirmās instances tiesa nodibinājusi sekojošus apstākļus.

2009.gada 7.janvārī Valsts policijas RRP Rīgas Ķengaraga iecirknī reģistrēts /pers. F/ iesniegums par automašīnas VOLVO 740 vējstikla bojāšanas faktu un somas pazušanas faktu adresē /adrese A/, kurā atteikts ierosināt kriminālprocesu noziedzīga nodarījuma sastāva trūkuma dēļ. Par šo atteikumu atbildētāja iesniegusi sūdzību prokuratūrā, kura 2009.gada 20.februārī atteikusi ierosināt kriminālprocesu, konstatējot pretrunas starp lietas faktiskajiem apstākļiem un liecinieku liecībām. 2009.gada 13.maijā atbildētāja iesniegusi sūdzību virsprokuroram, kurš 2009.gada 5.jūnijā paziņojis par kriminālprocesa uzsākšanu par iepriekš minēto faktu. No minētā tiesa nav konstatējusi, ka neatgrieztās braukšanas biļetes būtu atradušās atbildētājas somā, kura tikusi nozagta no viņas automašīnas 2009.gada 7.janvārī.

Spriedumā atzīts, ka neviena pušu starpā slēgtā darba līguma vai kāda iekšējā darba devējam un darbiniecei saistošā normatīvā akta prasība neparedz pienākumu atbildētājai pašai vest materiālās vērtības uz biļešu noliktavu, jo tas ietilpst inkasenta pienākumos, kā to apliecinājusi arī lietā nopratinātā lieciniece. Līdz ar to spriedumā secināts, ka atbildētāja, būdama informēta par saviem darba pienākumiem un materiālo atbildību par viņai nodoto materiālo vērtību saglabāšanu, rīkojās nolaidīgi un nodarīja prasītājai zaudējumus.

Spriedumā norādīts uz lietā pierādīto, ka ar Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurora 2010.gada 5.oktobra lēmumu par personas saukšanu pie krimināatbildības kriminālprocesā Nr.11514031109 /pers. F/ saukta pie krimināatbildības noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 179.panta pirmajā daļā, par to, ka viņa, piesavināšanās nodoma vadīta, savtīgā nolūkā izdarīja Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" piederošās un viņai sakarā ar amata pienākumu veikšanu nodotās mantas - naudas Ls 1 604,40 apmērā prettiesisku izšķērdēšanu. No Tiesu informācijas sistēmā reģistrētās informācijas spriedumā konstatēts, ka kriminālprocess Nr.11514031109/K29-0498-11/8 /pers. F/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 179.panta pirmās daļas atrodas Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesvedībā un lietas izskatīšana paredzēta 2011.gada 14.aprīlī.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka prasītāja ir pierādījusi prasībā minētos apstākļus, bet atbildētājas pierādījumi tiesai nav radījuši pārliecību par prasības nepamatotību.

Par spriedumu /pers. F/ iesniedza apelācijas sūdzība, kurā lūdz spriedumu atcelt; izskatīt lietu pēc būtības un prasību noraidīt; piedzīt no prasītājas atbildētājas labā valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu Ls 271,73. Apelācijas sūdzība pamatota sekojoši.

Tā kā ar Tieslietu ministrijas valsts Tiesu ekspertīžu biroja eksperta atzinumu Nr.10-559 konstatēts, ka parakstu uz dokumenta „Apliecinājums par iepazīšanos ar iekšējo normatīvo aktu", iespējams, nav izpildījusi /pers. F/, bet viņas paraksts, iespējams, ir atdarināts, atbildētāja uzskata, ka nav pierādīts fakts par viņas pienācīgu iepazīstināšanu ar amata aprakstu. Lietā pastāv strīds par to, vai dokumenti, ar kuriem prasība pamatota, viņai ir saistoši, nevis par to, vai atbildētāja zināja savus darba pienākumus.

2007.gada 21.augustā atbildētāja nevarēja iepazīties ar amata aprakstu, kas apstiprināts 2008.gada 12.maijā, līguma grozījumu pēdējā lapā atbildētāja ar parakstu apliecināja faktu, ka iepazinās ar darba kārtības noteikumiem, amata aprakstu, darba instrukciju un darba koplīgumu, nevis ar rīkojumu. Lietā nav dokumenta, ka viņa pienācīgi iepazīstināta ar prasītājas rīkojuma saturu. Tāpēc uzskata, ka pirmās instances tiesa pārkāpa Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu, ka tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā. Tā kā nav pierādīts prasītājas apgalvotais, ka rīkojums un amata apraksts, saskaņā ar kuru atbildētājai jāatbild par izsniegtajām biļetēm to nominālā vērtībā, viņai ir saistošs, tiesas secinājumi izdarīti, balstoties uz nepierādītiem apstākļiem.

Pirmās instances tiesa nepamatoti secināja, ka Darba līguma 2007.gada 21.augustā slēgtie grozījumi neatceļ pušu starpā pastāvējušās darba

tiesiskās attiecības, bet tās tikai groza. Saskaņā ar Vienošanās 1.punktu līgums izteikts jaunā redakcijā, līdz ar to līguma iepriekšējie nosacījumi ar Vienošanās parakstīšanu zaudēja spēku un pušu darba tiesiskās attiecības reglamentē 2007.gada 21.augusta Vienošanās.

Norādot, ka neviena pušu starpā slēgtā darba līguma vai iekšējā darba devējam un darbiniecei saistošā normatīvā akta prasība nav paredzējusi pienākumu darbiniekam pašam vest materiālās vērtības uz biļešu noliktavu, tiesa nav ņēmusi vērā, ka minētie līgums vai normatīvā akta prasības to arī neaizliedz. Tā kā prasītāja atbildētāju ar materiālo vērtību saglabāšanas un kustības kārtību neiepazīstināja, viņai nebija zināma kārtība, kādā 2008.gada 5 dienu braukšanas kartes nogādājamas uz biļešu noliktavu.

Pirmās instances tiesa kā nepierādītu atzina atbildētājas norādīto, ka prasītājas aprēķinātā summa par nenodotajām braukšanas biļetēm pēc nominālvērtības ietver arī paredzamo peļņu, priekšroku dodot prasītājas nepierādītajam apstāklim, ka Rīgas domes un Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" savstarpēji slēgtā deleģējuma līguma ietvaros prasītāja veic pasažieru pārvadājumus Rīgas pilsētā, negūstot peļņu.

Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" iesniedza paskaidrojumus par apelācijas sūdzību, kuros prasītāja to neatzīst, jo uzskata, ka pirmās instances tiesa lietas apstākļus un iesniegtos pierādījumus ir pārbaudījusi vispusīgi un objektīvi.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2013.gada 10.aprīļa spriedumu prasība apmierināta, no /pers. F/ Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" labā piedzīti zaudējumi Ls 4 869 un tiesas izdevumi Ls 250,03, bet valsts ienākumos piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 18,53 apmērā.

2014.gada 10.decembrī, izskatot lietu sakarā ar /pers. F/ kasācijas sūdzību, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2013.gada 10.aprīļa spriedumu atcēla un lietu nodeva jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Tiesas sēdēs 2015.gada 18.februārī un 2015.gada 1.aprīlī tika nopratināti pušu pieaicinātie liecinieki /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/, /pers. O/, /pers. G/, /pers. P/ un /pers. R/.

Tiesas sēdē /pers. F/ un viņas pārstāve zvērināta advokāte Ināra Endziņa prasību neatzina, pamatojoties uz rakstveida paskaidrojumos norādītajiem apsvērumiem, uzturēja apelācijas sūdzību uz tajā norādītā pamata.

Tiesas sēdē Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" pārstāve /pers. E/ uzturēja prasību uz tajā norādītā pamata, apelācijas sūdzību neatzina saskaņā ar rakstveida paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa.

Pārbaudot lietas materiālus, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus un viedokli, liecinieku liecības, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma, bet apelācijas sūdzība nav pamatota, sekojošu apsvērumu dēļ.

Civillietu tiesu kolēģija vadās no Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas, saskaņā ar kuru, *apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā līgts šajā sūdzībā.*

Kaut arī apelācijas sūdzībā spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apmērā, /pers. F/ neapstrīd sekojošus pirmās instances tiesas lietā nodibinātos faktus.

/pers. F/ Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" strādā kopš 1996.gada 1.aprīļa; 2004.gada 23.martā starp pusēm noslēgts Darba līgums Nr.2, ar kuru atbildētāja sāka pildīt līnijas dispečeres darba pienākumus. 2007.gada 21.augustā darba līgums grozīts, mainot atbildētājas ieņemamo amatu no līnijas dispečeres uz galastacijas dispečeri.

A r 2010.gada 1.jūnija Tieslietu ministrijas valsts Tiesu ekspertīžu biroja eksperta atzinumu Nr.10-559 secināts, ka parakstu uz dokumenta „Apliecinājums par iepazīšanos ar iekšējo normatīvo aktu" /1.sēj, l.l.126/ saraksta 52.rindā zem atzīmes „ar iekšējo normatīvo aktu iepazinos (darbinieka paraksts)", iespējams, nav izpildījusi /pers. F/, bet viņas paraksts, iespējams, ir atdarināts. Atzinumā norādīts, ka izlemt jautājumu kategoriskā formā nav iespējams.

2009.gada 7.janvārī Valsts policijas RRP Rīgas Ķengaraga iecirknī reģistrēts /pers. F/ iesniegums par automašīnas VOLVO 740 vējstikla bojāšanas faktu un somas pazušanas faktu adresē /adrese A/, kurā uzsākts kriminālprocess, kas joprojām turpinās.

Ar Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurora 2010.gada 5.oktobra lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības kriminālprocesā Nr.11514031109 /pers. F/ saukta pie kriminālatbildības noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 179.panta pirmajā daļā, par to, ka viņa, piesavināšanās nodoma vadīta, savtīgā nolūkā izdarīja Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" piederošās un viņai sakarā ar amata pienākumu veikšanu nodotās mantas - naudas Ls 1 604,40 apmērā prettiesisku izšķērdēšanu.

Ņemot vērā, ka minētie fakti atbilst lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem un apelācijas sūdzībā netiek apstrīdēti, Civillietu tiesu kolēģijai saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu tie nav jāpārbauda.

Apelācijas instances tiesā lietas dalībnieki apstiprināja, ka šobrīd pušu darba tiesiskās attiecības ir izbeigtas, pamatojoties uz darbinieka un darba devēja izlīgumu, un, pamatojoties uz pušu starpā noslēgto izlīgumu, ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 5.novembra lēmumu izbeigts ir arī pret /pers. F/ ierosinātais kriminālprocess par prasītājai piederošās mantas piesavināšanos /1.sēj., l.l.208-210/.

Ievērojot to, ka prasība par zaudējumu piedziņu izriet no pušu darba tiesiskajām attiecībām, lietā ir pamats piemērot ne tikai Civillikuma Astotās nodaļas noteikumus, kas regulē zaudējumu atlīdzināšanas pienākumu, bet arī Darba likumu, kas šajā gadījumā ir speciāla tiesību norma.

Ar Darba likuma 2.panta pirmo daļu noteikts, ka *šis likums un citi normatīvie akti, kas regulē darba tiesiskās attiecības, ir saistoši visiem darba devējiem neatkarīgi no to tiesiskā statusa un darbiniekiem, ja darba devēju un darbinieku savstarpējās tiesiskās attiecības dibinātas uz darba līguma pamata.*

Saskaņā ar Darba likuma 28.panta otro daļu, *ar darba līgumu darbinieks uzņemas veikt noteiktu darbu, pakļaujoties noteiktai darba kārtībai un darba devēja rīkojumiem, bet darba devējs — maksāt nolīgto darba samaksu un nodrošināt taisnīgus, drošus un veselībai nekaitīgus darba apstākļus.*

Darbinieka civiltiesiskās atbildības pamatu un apmēru regulē Darba likuma 23.nodaļa, saskaņā ar kuras 86.panta pirmo daļu, *ja darbinieks bez attaisnojoša iemesla neveic darbu vai arī veic to nepienācīgi vai citādas prettiesiskas, vainojamas rīcības dēļ ir nodarījis zaudējumus darba devējam, darbiniekam ir pienākums atlīdzināt darba devējam radušos zaudējumus.*

Civilprocesā viens no galvenajiem principiem ir dispozitivitātes (prāvnieku personīgās autonomijas) princips, proti, prasītājs pats izlemj, kādu prasību celt tiesā un uz kādiem pamatiem balstīt savus prasījumus, t.i., noteikt prasības robežas saistībā ar prasības priekšmetu un pamatu.

Izskatāmajā lietā prasību par zaudējumu piedziņu darba devēja pamato ar apgalvojumu, ka /pers. F/ nav pildījusi pušu starpā noslēgtā Darba

līguma 1.11., 2.1., 2.4.9., 2.4.10.apakšpunktu, Vienošanās Nr.2 3.1., 3.7., 5.1.apakšpunktu, Galastacijas dispečera amata apraksta 5.29., 8.15.apakšpunktu, prasītājas rīkojuma RIK-PD/2006/174 „Par mēnešu un 5 dienu braukšanas biļešu uzskaiti" 3.2.apakšpunktu.

Tā kā lieta apelācijas instancē tiek skatīta atkārtoti, Civillietu tiesu kolēģija vadās no Civilprocesa likuma 476.panta pirmās daļas, atbilstoši kurai, *likuma tulkojums, kas izteikts kasācijas instances tiesas spriedumā, ir obligāts tiesai, kas šo lietu izskata no jauna.*

Kasācijas instances tiesa 2014.gada 10.decembra spriedumā norādījusi, ka uz strīda būtību attiecas jautājums par darba tiesisko attiecību nodibinošo dokumentu spēku un tajos ietverto prasību izpildi. Minētajā spriedumā secināts, ka 2004.gada 23.marta darba līgums Nr.2, kas noslēgts starp SIA „Tramvaju un trolejbusu pārvalde" un /pers. F/, nav vērtējams kā patstāvīgs spēkā esošs tiesisks akts, jo ar 2007.gada 21.augusta Vienošanās par grozījumiem darba līgumā Nr.2 1.punktu noteikts: „Līdzēji vienojas Līgumu izteikt jaunā redakcijā" /1.sēj., l.l.14-16/, kas nozīmē, ka Vienošanās aizstāja 2004.gada 23.marta darba līgumu Nr.2 un ar šā dokumenta spēkā stāšanās brīdi- 2007.gada 21.augustu beidza pastāvēt 2004.gada 23.marta darba līgums Nr.2. Līdz ar to /pers. F/ prettiesiskā darbība nav saistāma ar 2004.gada 23.marta darba līguma Nr.2 1.11., 2.1., 2.4.9.punkta pārkāpumu, jo atbildētāja nevarēja pārkāpt spēkā neesoša līguma noteikumus.

Tādējādi pamatots ir apelācijas sūdzībā norādītais, ka 2004.gada 23.marta Darba līguma iepriekšējie nosacījumi ar Vienošanās parakstīšanas brīdi zaudēja spēku un pušu darba tiesiskās attiecības reglamentē 2007.gada 21.augusta Vienošanās.

Ievērojot minēto, lietā ir noskaidrojams, vai ir konstatējami pušu starpā noslēgtās Vienošanās Nr.2 3.1., 3.7., 5.1.apakšpunktu pārkāpumi, un vai atbildētājai ir saistošs Galastacijas dispečera amata apraksta 5.29., 8.15.apakšpunkts un prasītājas rīkojuma RIK-PD/2006/174 „Par mēnešu un 5 dienu braukšanas biļešu uzskaiti" 3.2.apakšpunkts, ņemot vērā, ka izskatāmajā lietā pastāv strīds par darbinieces iepazīstināšanu ar amata aprakstu un darba devēja rīkojumu par braukšanas biļešu uzskaiti.

2007.gada 21.augusta Vienošanās par grozījumiem darba līgumā Nr.2 3.punktā noteikti darbinieka pienākumi un atbildība, t.sk., izpildīt darba devēja pienākumus, saskaņā ar šo līgumu, darbinieka amata aprakstu, darba devēja instrukcijām, Darba kārtības noteikumiem u.c. dokumentiem, kas reglamentē darbinieka pienākumus un ar kuriem viņš pienācīgā kārtā iepazīstināts (3.1.apakšpunkts); atlīdzināt darba devējam radītos zaudējumus, ja tie radušies darbinieka prettiesiskas, vainojamas rīcības rezultātā, vai arī gadījumos, kad darbinieks bez attaisnojoša iemesla neveic darbu vai neveic to pienācīgi (3.7.apakšpunkts).

Lietā nav strīda par faktu, ka /pers. F/ ir parakstījusi 2007.gada 21.augusta Vienošanos par grozījumiem darba līgumā Nr.2, līdz ar to Civillietu tiesu kolēģija vadās no Civilprocesa likuma 178.panta otrajā daļā noteiktā, ka *pret rakstveida pierādījuma patiesīgumu nevar iebilst persona, kas to pati parakstījusi. Šī persona var apstrīdēt šo pierādījumu, ceļot atsevišķu prasību, ja paraksts dots vardarbības, draudu vai viltus ietekmē.*

Pušu starpā noslēgtā Vienošanās par grozījumiem darba līgumā Nr.2 juridiski nav apstrīdēta un tās 3.7.punkts nav pretrunā ar Darba likuma 86.panta pirmo daļu, līdz ar to vienošanās atzīstama par tiesīgi noslēgtu darījumu, kas atbilstoši Civillikuma 1587.pantam *uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.*

Vienošanās 5.punkts regulē materiālo atbildību, nosakot, ka darbinieks uzņemas pilnu materiālo atbildību par viņam nodotajām darba devēja naudas, materiālajām un citām vērtībām, par kurām darbinieks (uz dokumentu pamata) atskaitās darba devēja grāmatvedībai [..] (5.1.apakšpunkts).

2007.gada 21.augustā noslēgtās Vienošanās par grozījumiem darba līgumā Nr.2 pēdējā lapā atbildētāja ar savu parakstu apliecinājusi faktu, ka 2007.gada 20.augustā ir iepazinusies ar Darba kārtības noteikumiem, darba instrukciju, Darba koplīgumu un amata aprakstu, un tos sapratusi. Civillietu tiesu kolēģija pievienojas atbildētājas viedoklim, ka viņas paraksts Vienošanās pēdējā lapā nav attiecināms uz darba devējas vēlāk izdoto amata aprakstu, kas apstiprināts 2008.gada 12.maijā /1.sēj., l.l.18-23/, un 2006.gada 18.maija rīkojumu „Par mēnešu un 5 dienu braukšanas biļešu uzskaiti" /1.sēj., l.l.24/.

2008.gada 12.maija Galastacijas dispečera amata apraksta 5.29. apakšpunktā darbiniekam noteikts pienākums nodrošināt dokumentācijas un uzticēto materiālo vērtību saglabāšanu un saudzīgi apieties ar sabiedrības mantu, bet 8.15. apakšpunktā noteikta zaudēju segšana, kas sabiedrībai nodarīti galastacijas dispečera darba nepienācīga izpildījuma dēļ, paredzot, ka galastacijas dispečers ir materiāli atbildīgs par iekasēto naudu un viņam izsniegtajām biļetēm un braukšanas kartēm to nominālajā vērtībā. Biļešu un braukšanas karšu nozaudēšanas gadījumā ir jāatmaksā to vērtība pēc nomināla.

Ievērojot 2010.gada 1.jūnija Tieslietu ministrijas valsts Tiesu ekspertīžu biroja eksperta atzinumā Nr.10-559 izdarītos secinājumus /1.sēj., l.l.126/, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka lietā nav pārliecinošu pierādījumu par to, ka /pers. F/ būtu parakstījusies par iepazīšanos ar šo iekšējo normatīvo aktu. Vienlaikus lietā nav ziņu, ka /pers. F/ būtu darba devējam lūgusi iepazīstināt sevi ar amata aprakstu un būtu saņēmusi atteikumu.

Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" mēnešu un 5 dienu braukšanas biļešu uzskaiti reglamentē tās iekšējais normatīvs - 2006.gada 18.maija rīkojums „Par mēnešu un 5 dienu braukšanas biļešu uzskaiti", kura 3.punkta 3.2.apakšpunktā noteikts mēnešu un 5 dienu braukšanas biļešu realizācijas uzskaitē izmantot atskaites par biļešu realizāciju un naudas nodošanu (1. un 2. pielikumi), kuras braukšanas biļešu pārdevējiem jāiesniedz inkasentiem katru dienu /1.sēj., l.l.24-26/.

Rakstveida pierādījumi par darbinieces iepazīstināšanu ar 2006.gada 18.maija rīkojumu „Par mēnešu un 5 dienu braukšanas biļešu uzskaiti" lietā nav iesniegti. Vienlaikus nepastāv strīds par to, ka, izpildot darba pienākumus, atbildētāja ievēroja rīkojumā noteikto kārtību un atbilstoši noformēja atskaites par biļešu realizāciju un naudas nodošanu, ko apliecina lietā iesniegtie rakstveida pierādījumi - atskaites par vienreizējo braukšanas biļešu un mēneša braukšanas karšu (iedzīvotājiem) realizāciju un naudas nodošanu /2.sēj., l.l.27-48/.

Attiecībā uz minētajiem rakstveida pierādījumiem prasītājas pārstāve tiesas sēdē precizēja, ka ar 2009.gada 31.decembri datētajā atskaitē par mēneša braukšanas karšu (iedzīvotājiem) realizāciju un naudas nodošanu kļūdaini ir norādīts sastādīšanas gads un patiesībā dokuments sastādīts 2008.gadā, ko apstiprināja arī atbildētāja /2.sēj., l.l.48/.

Tiesai mutiski sniegtajos paskaidrojumos /pers. F/ nenoliedza, ka viņai bija zināma atskaišu sastādīšanas kārtība un viņa to ievēroja, regulāri nododot inkasentiem ietirgoto naudu un nerealizētās biļetes.

Lietā nav tādu pierādījumu, ka /pers. F/ būtu vērsusies pie darba devējas nolūkā noskaidrot savus amata pienākumus un kārtību, kādā veicams norēķins par preču- naudas vērtībām, no kā secināms, ka viņai nebija neskaidrību šajos jautājumos.

Apelācijas instancē nav strīda par faktu, ka 2008.gadā /pers. F/ rīcībā bija nodotas darba devējas materiālās vērtības, t.sk., 5 dienu braukšanas biļetes, par kurām viņa pienācīgi nenorēķinājās.

No lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem un pušu paskaidrojumiem konstatēts, ka saskaņā ar biļešu pārvietošanas pavadzīmēm /pers. F/ 2008.gadā ir izsniegtas braukšanas biļetes. Sākotnējā prasības pieteikumā norādīts, ka braukšanas biļetes izsniegtas par kopējo summu Ls 16 843,60, prasības pieteikuma precizējumos izslēgtas ar 2008.gada 20.maija pavadzīmi Nr.JEP002357 nodotās biļetes Ls 219 vērtībā /1.sēj., l.l.101/. Līdz ar to lietā nav strīda par to, ka kopā atbildētājai 2008.gadā nodotas darba devējas materiālās vērtības (braukšanas biļetes) Ls 16 624,60 apmērā, ko pierāda lietā iesniegtās biļešu pārvietošanas pavadzīmes /1.sēj., l.l.33-46, 119-124/. Par 2008.gadā saņemtajām biļetēm atbildētāja ar darba devēju norēķinājās, iemaksājot Ls 11 539,40, ko apliecina Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" Biļešu daļas 2009.gada 27.jūlija izziņa Nr.3 /1.sēj., l.l.57-61/. Līdz ar to par 2008.gada 5 dienu braukšanas kartēm atbildētāja ar prasītāju nav norēķinājusies Ls 4 869 apmērā, ko apliecina Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas

satiksme" Biļešu daļas 2009.gada 27.jūlija izziņa Nr.4 (no kuras atskaitāmi Ls 219) /1.sēj., l.l.62/.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta spriedumā norādīto, lietā nozīmīgie apstākļi saistās ar jautājuma noskaidrošanu par to, vai atbildētājai uz 2009.gada 1.janvāri bija nerealizētas 5 dienu braukšanas kartes un tās kā nevērtīgas bija norakstāmas, atkarībā no nerealizēto karšu skaita viņu pilnīgi vai daļēji atbrīvojot no zaudējumu segšanas, vai viņai uz minēto datumu šādu norakstīšanai paredzētu karšu nebija un par 2008.gadā saņemtajām kartēm atbildētājai bija jānorēķinās pēc šo karšu nominālvērtības.

Pušu sniegtie paskaidrojumi un iesniegtie pierādījumi šajā sakarā ir pretrunīgi. /pers. F/ rakstveida paskaidrojumos apgalvo, ka 2008.gadā nepārdoto 5 dienu biļešu paku viņa savā slimības laikā 2009.gada janvāra sākumā (no 2. līdz 5.janvārim) nodeva dispečerei /pers. G/, lai viņa to tālāk nodotu inkasācijai. 2009.gada 6.janvārī realizācijas daļas priekšniece /pers. M/ ar inkasatores /pers. P/ starpniecību minēto biļešu paku atgriezusi atbildētājas mātei /pers. U/ uz 7/9 tramvaja galastaciju „Dole" pavadzīmes koriģēšanai. 2009.gada 7.janvārī atbildētāja saņēmusi realizācijas daļas darbinieces /pers. V/ telefonisku pieprasījumu vecās 5 dienu biļetes nekavējoties nogādāt uz Jelgavas ielu. Tā kā biļešu paka ir bijusi paliela, tā vesta ar personīgo automašīnu, no kuras veikala MAXIMA stāvvietā tā ar visu somu nozagta /1.sēj., l.l.71-73, 2.sēj., l.l.98-102/.

Tiesas sēdē /pers. F/ paskaidroja, ka 2008.gada 31.decembrī, kas bija viņas darba diena, 2008.gadā nepārdotās 5 dienu braukšanas biļetes inkasatoram nenodeva, jo cerējusi tās Vecgada vakarā iztirgot. Nākamajā darba dienā 2009.gada 3.janvārī biļetes inkasatoram netika nodotas, jo atbildētāja tās neesot paspējusi saskaitīt, bet 2009.gada 6.janvārī viņa neesot strādājusi.

Prasītājas pārstāve tiesas sēdē uzsvēra, ka atbildētājas izklāstītos apstākļus neatzīst, jo Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" netiek praktizēta preču vai naudas vērtību nodošana, apejot inkasācijas starpniecību. Līdz ar to prasītāja /pers. F/ apgalvoto par mēģinājumu biļetes nodot ar cita dispečera starpniecību un izklāstu par vēlāko notikumu gaitu uzskata par izdomātu, nolūkā izvairīties no atbildības un atlīdzināt darba devējai nodarītos zaudējumus.

Ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu noteikts, ka *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.*

Savu prasījumu pamatošanai Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" tiesas sēdē 2015.gada 18.februārī lūdza nopratināt lieciniekus /pers. L/, /pers. M/ un /pers. N/.

Lieciniece/pers. M/, kura 2008./2009.gadā bija prasītājas /amats/, liecināja, ka uzņēmumā notika nederīgo biļešu iznīcināšana, kā arī tika veiktas dispečeru pārbaudes. 2008.gadā /pers. F/ pārsvarā strādāja brīvdienās, bet pārbaudes notika darba dienās.

Lieciniece/pers. L/, kura 2008./2009.gadā bija prasītājas /amats/, liecināja, ka viņa 2009.gada janvāra sākumā nekādā gadījumā nenodeva rīkojumus attiecībā uz biļešu nodošanu /pers. F/, ne arī viņas mātei, tas neatbilst instrukcijām un nav iespējams, šādu gadījumu viņas praksē nav bijis, jo biļetes ved inkasenti.

Saskaņā ar liecinieces /pers. N/ liecībām, viņa 2008.gadā bija prasītājas biļešu noliktavas vadītāja un 2009.gada janvāra sākumā no /pers. F/ nekādu sūtījumu nesaņēma, t.sk., arī no /pers. G/ tādu nesaņēma, jo šāda prakse uzņēmumā nebija, ka preču vērtības netiek nodotas caur inkasentu.

Savu iebildumu pamatošanai tiesas sēdē 2015.gada 1.aprīlī /pers. F/ lūdza nopratināt lieciniekus /pers. O/, /pers. G/, /pers. P/ un /pers. R/.

Liecinieks/pers. O/ liecināja, ka dispečeriem bija paškontroles žurnāli, kuros viņi atspoguļoja darbības ar izsniegtajām biļetēm un naudu, šāds žurnāls bija arī atbildētājai.

Lieciniece/pers. G/ liecināja, ka 2019.gada 5.janvārī /pers. F/ viņai atveda nerealizēto biļešu paku bez pavadzīmes un lūdza to nodot darba devējam, ko lieciniece arī izdarījusi. Atbildētāja šādu lūgumu izteikusi, jo pati bijusi slima.

Lieciniece/pers. P/, inkasatore liecināja, ka 2009.gada janvāra sākumā viņai nodota nebojāta paka, kura bija jānodod tālāk dispečerei /pers. U/, pakas saturs lieciniecei nav zināms. Par pakas saņemšanu un nodošanu nekādas iekšējās pavadzīmes netika sastādītas.

Liecinieks/pers. R/ liecināja, ka 2009.gada 6.janvārī ciemojies pie /pers. U/ viņas darba vietā, kad inkasatore /pers. P/ atvedusi bojātu paku, kuru liecinieks atvēris pēc savas iniciatīvas un redzējis 2008.gada nerealizētās 5 dienu braukšanas kartes kopā ar /pers. F/ sastādītu pavadzīmi. Liecinieks visas biļetes pārskaitījis un pārliecinājies, ka pavadzīme sastādīta pareizi un atbilst sūtījuma saturam.

Vērtējot minētās liecinieku liecības, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka lieciniekiem /pers. O/, /pers. G/ un /pers. R/ ir pamats nebūt objektīviem attiecībā uz pušu strīdu, kamēr par liecinieku /pers. P/, /pers. L/, /pers. M/ un /pers. N/ interesi lietas iznākumā tiesai ziņu nav.

2008.gada 16.jūlijā, veicot revīziju par dispečera /pers. O/ vajadzībām nodotajām preču vērtībām, Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" konstatējusi iztrūkumu Ls 220,89 apmērā /2.sēj., l.l.215-217/.

Pret /pers. P/ir bijis uzsākts kriminālprocess par Krimināllikuma 179.panta 3.daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu- piesavināšanos ar kvalificējošo pazīmi: piesavināšanos lielā apmērā, par to, ka viņa izdarīja Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" piederošās un viņai sakarā ar amata pienākumu veikšanu nodotās mantas- naudas Ls 10 595,20 prettiesisku izšķērdēšanu lielā apmērā, kurā /pers. G/ un Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" 2010.gada 27.septembrī iesniedza paziņojumu par izlīgumu /2.sēj., l.l.206/.

/pers. R/ personību raksturo fakts, ka ar Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" noslēgtais darba līgums 2010.gada 22.oktobrī viņam ir uzteikts, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 4.punktu *(darbinieks, veicot darbu, ir alkohola, narkotiku vai toksiska reibuma stāvoklī),* ar spēkā stājušos Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 29.oktobra spriedumu noraidīta /pers. R/ prasība pret Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" par uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā un vidējās izpeļņas piedziņu /1.sēj., l.l.142-150, 2.sēj., l.l.219-222/.

Minētie fakti norāda uz to, ka lieciniekiem /pers. O/, /pers. G/ un /pers. R/ ir pamats nebūt objektīviem, sniedzot liecības strīdā, kas skar bijušā darba devēja intereses, jo lieciniekiem ir draudzīgas attiecības ar /pers. F/, bet ir bijušas domstarpības ar Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme".

Tiesas rīcībā nav ziņu, ka lieciniecei /pers. P/ būtu pamats lietā nebūt objektīvai, tomēr viņas liecības ir pretrunā liecinieku /pers. L/ un /pers. N/ liecībām par biļešu nodošanas kārtību, un jo īpaši liecinieces /pers. M/ apliecinātajam, ka nekādus rīkojumus par biļešu nodošanu atbildētājai vai viņas mātei viņa nav devusi, pretēji tam, kā to savos rakstveida paskaidrojumos par prasību apgalvo atbildētāja /2.sēj., l.l.98-101/. Bez tam, lieciniece /pers. P/ ne apelācijas instancē, ne arī pirmās instances tiesā nav liecinājusi par to, ka viņai būtu zināms /pers. U/ nodotās pakas saturs un patiesais adresāts (/pers. F/).

Tiesas rīcībā nav informācijas, ka lieciniekiem /pers. L/, /pers. M/ un /pers. N/ būtu personiskas nedraudzīgas attiecības ar atbildētāju, kas varētu būt pamats interesei lietas iznākumā.

Tiesa saskata būtiskas pretrunas pašas atbildētājas paskaidrojumos kopsakarā ar liecinieku liecībām un lietas faktiskajiem apstākļiem. Saskaņā ar /pers. F/ apgalvoto, paku ar jau nederīgajām braukšanas kartēm 2009.gada janvāra sākumā /pers. G/ viņa nodevusi, jo slimības dēļ to nevarēja nodot inkasentam. Atbildētāja lietā nav iesniegusi pierādījumus, ka 2009.gada janvārī viņai būtu bijusi pārejoša darbnespēja. No prasītājas lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem izriet, ka /pers. F/ 2009.gada janvārī nebija pārejoša darbnespēja, 3. un 6.janvāris bija viņas darba diena /2.sēj., l.l.189-196, 203/.

2009.gada 3.janvārī /pers. F/ darba devējam nodeva 30 realizētas braukšanas kartes par kopējo summu Ls 138 /2.sēj., l.l.197/. Kaut arī pierādījumi par 2009.gada 6.janvārī nodotajām preču - naudas vērtībām lietā nav iesniegti sakarā ar dokumentu saglabāšanas termiņa notecējumu, tiesai nav pamata neticēt strādājošo nodarbinātības grafikā atspoguļotajai informācijai, ka 2009.gada 6.janvāris bija /pers. F/ darba diena /2.sēj., l.l.189-191/.

Līdz ar to tiesa uzskata par nepierādītu atbildētājas apgalvojumu, ka 2009.gada 6.janvāris nav bijusi viņas darba diena.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu, *tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.*

Ievērojot minēto, Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka atbildētājai nebija izskaidrojama iemesla nenodot darba devējas inkasentam nederīgās braukšanas kartes 2009.gada 3. un 6.janvārī, ja vien atbildētājas rīcībā tādas bija, savukārt, darba devējai nebija izskaidrojama iemesla 2009.gada 6.janvārī nodot it kā atgrieztās braukšanas biļetes atbildētājas mātei, ja bija iespējams nodot tās pašai atbildētājai viņas darba vietā.

Arī atbildētājas apgalvojumi par cerībām 2008.gada 31.decembrī pārdot visas viņas rīcībā esošās aptuveni 1 000 braukšanas kartes ir nenopietni, ņemot vērā, ka šī bija pēdējā karšu realizācijas diena, kas pie tam bija svētku diena, kā arī ievērojot līdzšinējos atbildētājas biļešu pārdošanas apjomus, kas atspoguļoti Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" Biļešu daļas 2009.gada 27.jūlija izziņā Nr.3 /1.sēj., l.l.57-61/ un atskaitēs par braukšanas biļešu un mēneša braukšanas karšu (iedzīvotājiem) realizāciju un naudas nodošanu /2.sēj., l.l.27-48/.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesu kolēģija atzīst par nepierādītu un nepiešķir ticamību /pers. F/ apgalvojumam, ka 2009.gada janvāra sākumā nerealizētās prasītājai piederošās 5 dienu braukšanas biļetes atradās viņas rīcībā un nenoskaidrotu personu ļaunprātīgas rīcības rezultātā tās tika nozagtas no viņai piederošās automašīnas salona.

Izskatāmajā lietā Civillietu tiesu kolēģijai ir pamats norādīt arī uz darba devējas nepienācīgu kontroli pār materiālo vērtību saglabāšanu. Neskatoties uz to, ka /pers. F/ rīcībā ilgstoši atradās ievērojams nerealizēto biļešu skaits, no lietas materiāliem nav redzams, ka 2008.gadā Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" būtu veikusi plānotas vai neplānotas revīzijas par braukšanas biļešu atlikumu un sastādījusi materiālo vērtību pārbaudes aktus, kā tas darīts 2009.gadā /2.sēj., l.l.108-113/.

Vienlaikus tiesai ir pamats norādīt, ka kontroles trūkums neattaisno darbinieka negodprātīgu rīcību ar viņam nodotajām darba devēja materiālajām vērtībām un neatbrīvo darbinieku no pienākuma zaudējumus atlīdzināt, kā to nosaka pušu starpā noslēgtās Vienošanās par grozījumiem darba līgumā Nr.2 3.7., 5.1.apakšpunkts, prasītājas rīkojuma RIK-PD/2006/174 „Par mēnešu un 5 dienu braukšanas biļešu uzskaiti" 3.2.apakšpunkts, Civillikuma 1775.pants un Darba likuma 86.panta pirmā daļa.

Darba likuma 50.panta pirmā daļa noteic, ka *darbiniekam ir pienākums veikt darbu ar tādu rūpību, kāda atbilstoši darba raksturam un darba veikšanai nepieciešamajām darbinieka spējām un piemērotībai būtu taisnīgi no viņa sagaidāmi*, bet otrā daļa nosaka, ka *darbiniekam, veicot darbu, ir pienākums rūpīgi izturēties pret darba devēja mantu.*

No minētajām normām izriet, ka darbinieka rīcība atzīstama par prettiesisku ne tikai kāda konkrēta normatīvā akta pārkāpuma gadījumā, bet arī tad, ja viņš, neizrādot pienācīgu rūpību, vai nu vispār nepilda, vai nepienācīgi izpilda savus darba pienākumus, kas konkretizēti darba līgumā un citos darba devēja saistošajos aktos.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu, *katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis;* bet Civillikuma 1775. pants noteic, ka *katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.*

Tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību. *(K.Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra 2006. 209.lpp.)*

K ā /pers. F/ neattaisnojama darbība lietā konstatējama Vienošanās par grozījumiem darba līgumā Nr.2 3.7., 5.1.apakšpunkta un prasītājas rīkojuma RIK-PD/2006/174 „Par mēnešu un 5 dienu braukšanas biļešu uzskaiti" 3.2.apakšpunkta neievērošana.

Zaudējumu esamība Ls 4 869 apmērā lietā ir pierādīta ar Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" Biļešu daļas 2009.gada 27.jūlija izziņu Nr.4 (no kuras atskaitāmi Ls 219) /1.sēj., l.l.62/.

Starp /pers. F/prettiesisku darbību, pārkāpjot Vienošanos par grozījumiem darba līgumā Nr.2 un darba devēja rīkojumu „Par mēnešu un 5 dienu braukšanas biļešu uzskaiti", un darba devējai radītajiem zaudējumiem konstatējams tiešs cēlonisks sakars, līdz ar to lietā ir konstatējams zaudējumu atlīdzības pienākums.

Apelācijas sūdzībā izteiktie iebildumi, ka prasītājas aprēķinātā summa par nenodotajām braukšanas biļetēm pēc nominālvērtības ietver braukšanas biļetes vērtību un paredzamo peļņu, kamēr Darba likuma 86.panta otrā daļa noteic, ka *darbinieks atbild vienīgi par darba devēja tagadējās mantas samazinājumu, bet neatbild par sagaidāmās peļņas atrāvumu,* nav pamats samazināt piedzenamo summu, jo atbilstoši 2007.gada 2.oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība" 47.punktam, *tarifu (braukšanas maksu) pilsētas nozīmes maršrutos nosaka viena pasažiera pārvadāšanas pašizmaksa*.

Tā kā šobrīd Latvijas Republikā norēķini notiek euro valūtā, no atbildētājas piedzenamā summa Ls 4 869 pēc konvertācijas veido EUR 6 927,96.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa lietas apstākļus ir novērtējusi vispusīgi un objektīvi, un prasību pamatoti apmierinājusi, kamēr apelācijas sūdzībā izteiktie argumenti tiesas sēdē neguva apstiprinājumu un nevar būt pamats prasību noraidīt.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, *pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.*

No lietas materiāliem redzams, ka prasītāja par prasības celšanu samaksājusi valsts nodevu Ls 250,41, kas proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram veido EUR 351,07 (Ls 246,73), kā arī ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,30 jeb EUR 4,70, kas kopā sastāda EUR 355,77 /1.sēj., l.l.3,4/. Prasītājai ir bijuši arī tiesas izdevumi, apmaksājot kancelejas nodevu par liecinieku uzaicināšanu, EUR 25,62 /2.sēj., l.l.166, 185/. Minētie izdevumi no atbildētājas prasītājas labā piedzenami pilnā apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta otrās daļas noteikto, *ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji.*

No lietas materiāliem redzams, ka kasācijas instances tiesā prasītājas intereses pārstāvējis zvērināts advokāts, kas atbilst Civilprocesa likuma 82.panta septītās daļas noteiktajam, ka *juridisko personu lietas kasācijas instances tiesā ved to amatpersonas, kas darbojas likumā, statūtos vai nolikumā piešķirto pilnvaru ietvaros, vai arī tās tiek vestas ar advokāta starpniecību.*

No lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem redzams, ka par pārstāvību kasācijas instances tiesā zvērinātu advokātu birojam samaksāti EUR 1 505,24, t.sk., par iepazīšanos ar lietas materiāliem, gatavošanos tiesas sēdei un pārstāvību tiesas sēdē /2.sēj., l.l.163-164/.

Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka lietā ir pamats piemērot Civilprocesa likuma 44.panta piektās daļas noteikumus, saskaņā ar kuriem, *tiesa var noteikt mazāku apmēru atlīdzināmo izdevumu advokāta palīdzības samaksai, ievērojot taisnīguma un samērīguma principu, kā arī izvērtējot objektīvos ar lietu saistītos apstākļus, it īpaši — lietas sarežģītības un apjomīguma pakāpi, tiesas sēžu skaitu lietas izskatīšanas laikā un tiesu instanci, kurā prasība tiek izskatīta.*

Izskatāmajā lietā zvērināta advokāta pieaicināšana kasācijas instancē bija pamatota ar Civilprocesa likuma 82.panta septītās daļas prasību, tomēr vienlaikus tiesai ir pamats atzīt, ka atlīdzības apmērs ir nesamērīgs pret faktisko darba apjomu. Līdz ar to tiesa uzskata par samērīgu atlīdzināt prasītājai šos izdevumus EUR 500 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu no atbildētājas valsts labā piedzenami tiesas izdevumi par tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu, kas saskaņā ar pavēstu uzziņu veido EUR 37,20 /2.sēj., l.l.242-248/, no kuriem pie prasības iesniegšanas prasītāja apmaksājusi Ls 3,30, kas atbilst EUR 4,70, bet atbildētāja apmaksājusi Ls 4,40, kas atbilst EUR 6,26 /1.sēj., l.l.88/. Tādējādi nesamaksātie izdevumi ir EUR 26,24, kas piedzenami no atbildētājas valsts ienākumos.

Saskaņā ar iepriekš minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 430., 432., 433., 434.panta, Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda:

Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" prasību pret /pers. F/ par zaudējumu piedziņu **apmierināt.**

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, labā zaudējumus EUR 6 927,96 (seši tūkstoši deviņi simti divdesmit septiņi euro 96 centi) apmērā, tiesas izdevumus EUR 381,39 (trīs simti astoņdesmit viens euro 39 centi), ko veido valsts nodeva par prasības celšanu EUR 351,07 (trīs simti piecdesmit viens euro 07 centi), ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 (četri euro 70 centi) un kancelejas nodeva par liecinieku uzaicināšanu EUR 25,62 (divdesmit pieci euro 62 centi) un ar lietas vešanu saistītos izdevumus advokāta palīdzības samaksai EUR 500 (pieci simti euro).

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 26,24 (divdesmit seši euro 24 centi), kas iemaksājami kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: civillieta Nr.C29624409.

Noteikt /pers. F/ termiņu tiesas sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas pēc sprieduma spēkā stāšanās, iesniedzot Rīgas apgabaltiesā samaksu apliecinošu dokumentu par valsts labā piedzīto tiesas izdevumu samaksu.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā trīsdesmit dienu laikā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2015.gada 13.maijā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	/paraksts/	Dz.Zvaigznekalna-Žagare
Tiesneši	/divi paraksti/	L.Grauda
		G.Ungurs

NORAKSTS PAREIZS
Tiesas sēdes priekšsēdētāja **Dz.Zvaigznekalna-Žagare**
Rīgā, 13.05.2015